

KOMPETANSE PLAN

BARNEHAGESEKTOREN 2025-2030

Hustadvika kommune

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Formål med en kompetanseplan	3
2. Ulike roller og ansvar i forhold til kompetanse	4
2.1 Barnehagens ledelse	4
2.2 Barnehageeier	4
2.3 Fylkesmannen.....	4
3. Satsingsområder 2025 - 2030.....	5
3.1 Trygghetssirkelen / COS-P	5
3.2 Sosial kompetanse.....	6
3.3 Livsmestring og psykisk helse:.....	8
3.4 Inkluderende barnehagemiljø	9
3.5 Omsorgssvikt og vold i nære relasjoner	10
3.6. Lek	11
3.7. Foreldresamarbeid	12
3.8. Språk.....	13
Arbeid med kompetanseplan for barnehage	15

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

I Hustadvika kommune har vi fem kommunale barnehager og syv private barnehager som er organisert under oppvekst, kultur og kunnskap. Enhetslederne for barnehagene, sammen med barnehagefaglig rådgiver, møtes jevnlig for nettverksmøter og samarbeid.

Med utgangspunkt i Barnehageloven §2 har Hustadvika kommune en kompetanseplan hvor formålet er å skape et felles kunnskapsgrunnlag for alle barnehagene i kommunen. Den skal være et verktøy som sikrer kravene og samfunnsmandatet til barnehagene.

Med et felles fokus og en felles kompetanseplan vil vi i Hustadvika sørge for gode barnehager med høy kvalitet.

1.2 Formål med en kompetanseplan

- Den skal være et felles og forpliktende verktøy.
- Den skal vise felles kjennetegn og satsingsområder.
- Den skal sette en standard for drift av alle barnehagene i Hustadvika kommune, uavhengig av om den er kommunal eller privat.
- Den skal vise at barnehagene i Hustadvika står for kvalitet. Dette betyr blant annet at ansatte skal være godt kjent med innholdet i kompetanseplanen, i tillegg til barnehagelov og rammeplan.
- Den skal være styrende for utviklingsarbeid og kompetanseheving.
- Den skal være grunnlag for å utvikle barnehagene sine rutiner og metoder. Dette sikrer og videreutvikler kvalitet i den enkelte barnehage.

2. Ulike roller og ansvar i forhold til kompetanse

2.1 Barnehagens ledelse

- Skal lede og følge opp barnehagens endrings- og utviklingsprosesser for kompetanseutvikling. Leder skal motivere, inspirere og legge til rette for kompetanseutvikling hos personalet.
- Barnehagelæreren er den profesjonen som utdannes spesielt for å ivareta barnehagens oppgaver, og har dermed en viktig veiledningsrolle i kraft av sin kompetanse.
- Pedagogisk leder skal lede refleksjons- og utviklingsarbeid i barnehagen i samarbeid med leder.

2.2 Barnehageeier

- Skal sørge for at personalet har riktig og nødvendig kompetanse
- Skal kartlegge kompetansebehovet og ha en langsiktig plan for rekruttering og kompetanseutvikling
- Skal initiere og legge til rette for at de ansatte får nødvendig opplæring og kompetanseheving
- Skal sørge for at alle ansatte får en innføring i barnehagens samfunnsmandat, ansvar og innhold
- Skal bidra med egne midler til kompetansetiltak
- Skal påse at barna får et pedagogisk og trygt barnehagetilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen
- Skal utvikle kompetanseplaner for alle ansattgrupper som omfatter både kommunale og private barnehager, og som ivaretar nasjonale føringer og lokale behov som en forutsetning for tildeling av statlige midler
- Skal prioritere og tildele kompetansmidler for å ivareta kompetansebehov i kommunale og private barnehager
- Skal delta i regionale kompetansenettverk om utvikling og gjennomføring av kompetanseutviklingstiltak

2.3 Fylkesmannen

- Skal iverksette og følge opp de statlige kompetanseutviklingstiltakene og ser til at utviklingsarbeid og implementering av tiltak skjer i nær kontakt med kommunen som barnehagemyndighet, universiteter/ høyskoler og andre relevante fagmiljøer
- Skal påse at kommunene som myndighet ivaretar kommunale og private barnehagers kompetansebehov gjennom tildelingen av de statlige kompetansmidlene
- Skal lede og koordinere regionale kompetansenettverk med deltakere fra barnehagen, barnehageeier, kommunen som myndighet, fylkeskommunen, universitet og høyskoler og organisasjoner, som sammen skal definere kompetansebehovene lokalt og utvikle kompetansetiltakene

3. Satsingsområder 2025 - 2030

3.1 Trygghetssirkelen / COS-P

Trygghetssirkelen er en visuell sirkel som vil vise den voksne (hendene) som en trygg base som støtter barnet i sin utforskning, og den voksne som en sikker havn, som er der når barnet trenger det.

COS-P skal gi både foreldre og personalet verktøy til å bedre forstå hvilke behov barn har, hvilke signaler de gir og hva vi kan gjøre for å møte disse behovene. Målet er å la barnet få hjelp til å kjenne seg trygg og på den måten stå sterkere rustet til møte utfordringer vi møter i livet. Det kan bidra til ett godt samspill mellom voksne og barn.

I våre barnehager skal vi ha ansatte som:

- Er større, sterkere, klokere, god
- Følger barnets behov, når det er mulig; - tar tak/ledelse, når det er nødvendig
- Kjenner til viktigheten av tilknytning og trygge relasjoner
- Viser glede sammen med barna – glede er en del av grunnmuren i trygghet

Forslag til aktuell litteratur og nettsider:

- *Se barnet innenfra*, S. Torsteinson, I. Brandtsæg og G. Øiestad (2013)
- www.folkom.no

«Voksne som er større, sterkere, klokere, god»

Når det er mulig; følg barnets behov

Når det er nødvendig; ta tak/ledelse

3.2 Sosial kompetanse

Sosial kompetanse er balansen mellom omtanke for andre og ivaretagelse av seg selv.

Barn er sosiale fra fødselen, og de kommuniserer med voksne og hverandre gjennom kroppslige og språklige handlinger. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at de skal verdsettes som venn og likeverdig deltaker i samspillet med andre barn.

Et barn som samhandler godt med andre kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass.

Sosial kompetanse består av et sett med ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososiale ferd, selvhevdelse og selvkontroll.

Sosial kompetanse innebærer at barnet evner å ta andres perspektiv, vise omsorg, inngå på en positiv måte i grupper (for eksempel i lek), hevde seg selv på en rimelig måte, men samtidig avpasse sin atferd etter den sosiale konteksten. Til dette kreves at barnet klarer å balansere egne behov for tilfredsstillende, selvhevdelse og oppmerksomhet med andre barns behov, samt hele gruppens behov for harmoni, turtaking og samspill.

I barnehagene jobber vi for å fremme:

- Samarbeid
- Selvhevdelse
- Selvkontroll
- Empati
- Ansvarlighet

Personalet i våre barnehager skal:

- Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å holde på venner
- Samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling og fellesskap
- Støtte barna i å ta andre sitt perspektiv, se en sak fra flere sider og reflektere over egne og andre sine følelser, opplevelser og meninger
- Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andre sine grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner

- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre.

Forslag til aktuell litteratur og nettsider:

- *Relasjonskompetanse – Spurkeland*
- *Kari Pape*
- *Relasjonskompetanse i barnehagen* – Marit Ondshuus Lysebo, Elin Gullesen Bratt (2022)
- *Sosial mestring i barnegrupper*- Liv Vedeler(2007)
- *Barn er budbringere* - Line Melvold

Sosial kompetanse er nøkkelen til trivsel i barnehagen

3.3 Livsmestring og psykisk helse:

Barnehagen skal «*Ha en helsefremmende og forbyggende funksjon hvor barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes.*» (Rammeplan for barnehager s.13, 2017)
For å skape robuste barn trenger vi gode relasjoner i alle ledd, da dette skaper forutsigbarhet, trygghet og trivsel. Barnehagen skal være et inkluderende sted hvor det kontinuerlig skal arbeides med vennskap, fellesskap og utvikling av sosial kompetanse som igjen vil ha betydning for barnas livsmestring og helse.

I barnehagene jobber vi for å fremme:

- Trygghet, vise empati, vente på tur, invitere til lek, vise egne følelser, forstå andres følelser.
- Være i samspill med andre barn for å utvikle disse ferdighetene.
- oppleve gode, tidlige erfaringer med jevnaldrende, da dette har stor betydning for barnets samspillsferdigheter videre i livet.
- At livet av og til kan være vanskelig..

Personalet i våre barnehager skal:

- Forstå og anerkjenne barnas følelser.
- Forstå den viktige rollen barnehagen har som arena for barnets sosiale utvikling, læring og etablering av vennskap.
- Bidra til gode mestringsopplevelser for barna slik at de kan bygge gode tanker om seg selv.
- Gi barna verktøy som de kan bruke for å sette grenser for seg selv
- Lede barn som står for negative bemerkninger/utestengning for å føle makt og tilhørighet (*i flg T.Falck*), til å bli trygge på at de er gode nok og velge en Bedre vei for å føle seg som en del av fellesskapet.
- Hjelp barna gjennom livets oppturer og nedturer (*i flg Hedvig Montgomery*) på en måte som gjør at de kommer styrket ut av det.

Forslag til aktuell litteratur og nettsider:

- Livsmestring i barnehagen – Line Melvold (2018)
- Barn er budbringere - Line Melvold (2019)
- Livet & sånn – www.livetogsann.no
- Hustadvika – BTI – Bedre samarbeid for barn og unge i Hustadvika kommune

3.4 Inkluderende barnehagemiljø

Inkludering betyr å delta på like vilkår i sosiale fellesskap, ha like muligheter for å lykkes, og reell innflytelse på fellesskapets regler og hvordan samfunnet virker.

Barnehagen skal fremme et inkluderende og stimulerende miljø hvor alle barn skal oppleve å bli sett og hørt, og kan delta i lek. Miljøet skal støtte opp om lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Det er viktig med tidlig innsats, og å være tett på. Det vil si at vi må ha aktive voksne som er nær barna, både inne og ute. Voksne må hjelpe barna til å bli inkludert i lek, og man må jobbe med hele lekemiljøet.

I våre barnehager arbeider vi kontinuerlig med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø, og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelsers. Vi stopper krenkelsers og følger opp med tiltak helt til barna opplever at de har et trygt og inkluderende miljø.

Personalet i våre barnehager skal:

- Arbeide for trygge og gode barnehagemiljøer uten krenkelsers og mobbing.
- Være nærværende og aktiv til stede i barnas aktiviteter
- Ha observasjons- og kartleggingskunnskap
- Kunne handle når man oppdager krenkelsers
- Ta barns uttrykk på alvor

Forslag til aktuell litteratur og nettsider:

- Robuste barn – fra ofre til sosiale superhelte – Line Marie Warholm (2024)
- Ingrid Lund
- www.tf3.no
- www.statped.no – inkludering

Fellesskap fremmer helse, trivsel, lek og læring

3.5 Omsorgssvikt og vold i nære relasjoner

ALLE har rett til å leve et liv i trygghet. Barns vern mot vold er stadfestet i Barnekonvensjonen artikkel 19. Dette vil si at staten har forpliktet seg til å beskytte barnet mot alle former for fysisk eller psykisk vold, forsømmelse eller utnyttning fra foreldre og andre omsorgspersoner. Barn har rett til egnede tiltak som kan fremme deres fysiske og psykiske helse når de er utsatt for enhver form for vold (*Barnekonvensjonen*).

Personalet i våre barnehager skal:

- Ha kompetanse om, og vite hvordan de skal handle ved bekymring for barn
- Ha kunnskap om barns utvikling og risikofaktorer
- Se og lytte til barn
- Våge å handle
- Ha kunnskap om samtaler med barn – www.snakkemedbarn.no
- Ha kjennskap til seksuelle overgrep, vold og krenkelser og omsorgssvikt

I våre barnehager skal barn lære:

- Om sin egen kropp og det å sette grenser – www.jegvet.no og www.aemae.no
- Hemmeligheter – det å snakke sammen

Hjelpetilbud i regionen

[Krisesenteret for Molde og omegn - Ressurscenter for personer som er utsatt for vold i nære relasjoner](#)

[Møre og Romsdal politidistrikt - Politiet.no](#)

[Nok. Møre og Romsdal – Ingen skal bli utsatt for seksuelle overgrep](#)

[Statens barnehus Ålesund | Statens Barnehus](#)

[Barnevern - om oss - Hustadvika kommune](#)

Vold i nære relasjoner – ikke en privatsak

«Når noen angriper og skader den barnet er knyttet til, avhengig av og glad i, så angriper og skader vedkommende barnet selv»

3.6. Lek

Lek er den viktigste aktiviteten for barns utvikling og læring, samtidig som den er et mål i seg selv. Gjennom leken utvikler og videreutvikler barn sosiale, språklige og kroppslige ferdigheter. Ved å inngå i et leke felleskap drar barna nytte av hverandres styrker og kunnskaper. I samspill med hverandre og med de voksne skapes et godt miljø for glede, læring og utvikling.

Lekemiljøene skal være inkluderende, allsidige og stimulerende. De voksne skal være deltakende og støttende i barnas lek.

Lek har en sentral plass i barnas liv og er en viktig læringsarena i barnehagen. Leken skal være lystbetont, frivillig og spontan.

Personalet i våre barnehager skal:

- Legge til rette for et godt lekemiljø der alle kan delta.
- Fremme glede og mestring.
- Veilede barn som trenger hjelp i samspill.
- Skape vennskap på tvers av alder, språklig og kulturell ulikhet.
- Være tilstedeværende og lekende.
- Være åpen for spontanitet.
- Være gode rollemodeller.

*«Leken har en stor
egenverdi, barn leker fordi
det er gøy»*

*«Gevinsten av lek er
læring»*

Forslag til aktuell litteratur og nettsider:

- Utvikling, lek og læring i barnehagen - forskning og praksis av Ingunn Størksen (red), May Britt Drugli (red), Vibeke Glaser (red.) (2014)
- Lek på alvor barn og lek - en utfordring for læring av Lillemyr, Ole Fredrik (2020)

3.7. Foreldresamarbeid

Personalet i barnehagen har ansvar for å skape åpenhet, tillit og trygghet til foreldrene. Foreldrene skal oppleve at de blir sett og at de blir tatt på alvor. Gode relasjoner til foreldrene, med kommunikasjon som er preget av respekt og varme, er av avgjørende betydning for et godt foreldresamarbeid. For at barn skal ha det godt i barnehagen, er samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen av uvurderlig betydning.

Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens ansvar å forvalte. (Rammeplanen)

Vi har følgende kontaktpunkt i forhold til foreldresamarbeid:

- Bringe-og hente situasjoner.
- Oppstartssamtaler.
- Foreldresamtaler og foreldremøter.
- Gi foreldre anledning til å komme med ideer og tilbakemeldinger.
- Ha kontakt via telefon, SMS, mail og andre digitale arenaer.
- Sosiale arrangement.
- Foreldreråd og foreldreutvalg.
- Samarbeidsutvalg.
- Digitale plattformer (Instagram, facebook osv)

Aktuell litteratur:

- Foreldresamarbeid i barnehagen- til barnets beste av Ingeborg Tveter Thoresen (2024)
- Dette vet vi om barnehagen: Foreldresamarbeid i barnehagen av May Britt Drugli, Thomas Nordahl (2021)

3.8. Språk

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Barn lærer språk best gjennom å være språklig aktive. (Rammeplanen)

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. De ansatte har ansvar for at alle barna blir med i språklige aktiviteter, både små og store barnehagebarn og barn med ulike språklige ferdigheter. De voksne må legge til rette for at alle får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for egne tanker og for å uttrykke egne meninger og følelser.

Vi tar bl.a. i bruk:

- Språkutviklende samtaler
- Språkutviklende fortellinger
- Bruk av språk i barnas aktiviteter og opplevelser
- Språktilegnelse gjennom lek
- Bøker og språklig bearbeiding av innholdet
- Arbeid med ord og begrepsforståelse
- Språklig bevissthet og skriftspråkstimulering
- ASK

Personalet i våre barnehager skal:

- Være tilstede, lyttende og oppmerksomme i fht barns ulike uttrykksformer
- Anerkjennelse og bekrefte barns ulike ytringsmåter
- Bruke eget språk aktivt i arbeid med barn, i alle daglige situasjoner
- Ha kompetanse om barns språkutvikling
- Støtte alle barn i å kommunisere, medvirke, lytte og forstå

Forslag til aktuell litteratur og nettsider:

- Barns språkutvikling - muntlig og skriftlig, Av Anne Høigård (2019)
- Tidlig språkutvikling hos norske barn, av Kristoffersen, Kristian E. Simonsen, Hanne Gram (2012)
- [Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat | udir.no](http://udir.no)

*Ikke vent til barna
har et språk før du
begynner å lese for
dem.*

*Les for dem slik at de
får et godt språk!*

Tiltaksplan 2025 – 2030

Satsningsområde	Hvem	Mål	Ansvarlig	kursholder	Når
Tidlig innsats og bedre tverrfaglig innsats (BTI) -Trygghetssirkelen COS - Robuste barn - Sosial kompetanse - Livsmestring og psykisk helse	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	-Barnevern og helsestasjon -PPT -BUP	Hver barnehage har <i>temamøte for heimane</i> fra Livet & sånn på foreldremøte. Hver barnehage gjennomfører <i>personalkurs</i> fra Livet & sånn med personalet.
Språk	Alle ansatte + foreldre	Sikre god språklig utvikling, og et likeverdig tilbud i barnehagene Implementere språkplan	Faglig rådgiver/ enhetsledere	Språkløyper – www.sprokloyper.no	Nettverksgrupper Tema på foreldremøte
Lek	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	Udir.no - Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek udir.no	Nettverksgrupper

IBSM – Inkluderende barnehage og skole miljø	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	Mobbeombud	Hver barnehage har tema på foreldremøte/ felles foreldremøte + Felles personalmøte
Vold i nære relasjoner	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	Nok. Politi Krisesenter KORUS	Hver barnehage har tema på foreldremøte/ felles foreldremøte + Felles personalmøte
Foreldresamarbeid	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen. Felles mål for barnehage og foreldre om samarbeid til barnets beste.	Barnehagene og foreldre/ foresatte	FUB - Et nasjonalt utvalg for foreldre med barn i barnehage	Aktuelle kontaktpunkt gjennom hele barnehageåret. SU og FAU

Arbeid med kompetanseplan for barnehage

Det ble i 2019 satt ned en arbeidsgruppe som jobbet aktivt med utforming av kompetanseplanen. Arbeidsgruppen bestod av både enhetsledere og pedagoger fra både kommunale og private barnehager, samt barnehageansvarlig i kommunen.

Kompetanseplanen ble revidert våren 2025 av enhetsledere og ansatte i barnehagene, samt barnehagefaglig rådgiver. Revidert plan vil gjelde til og med 2030, og vil bli revidert innen utgangen av 2030.